

دبیرستان
پسرانه
غیردولتی
هاتف

نام و نام خانوادگی:

کلاس: یازدهم

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۲۰

آزمون .. ادبیات فارسی

مبحث: ترم اول

وقت: 75 دقیقه

ردیف	پرسش‌ها	بارم
الف)	قلمرو زبانی معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. ۱- تویی <u>رِزّاق</u> هر پیدا و پنهان ۲- سَهْمِگِنِی، <u>نادره</u> جوشنده‌ای ۳- دلا <u>مَعاش</u> چنان کن که گر بَلْغَزَد پای ۴- حق‌شناس باش، <u>خَاصّه</u> قرابتِ خویش را ۵- مردنی چنان، <u>غَبْطَه</u> بزرگ زندگی شد ۶- ای مُفْتَخَر به <u>طالع</u> مسعودِ خویشتن ۷- <u>عامل</u> شهری به خلیفه نبشت ۸- وین <u>بوم</u> محنت از پی آن تا کند خراب ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹- واژه «<u>کُشت</u>» در هر یک از ابیات زیر به چه معناست؟ - باد دریغ در دلم <u>کُشت</u> چراغ زندگی بوی چراغ کشته شد سوی هوای آسمان - بیماری آن نرگسِ خونخوار مرا <u>کُشت</u> این ظالمِ مظلوم‌نما را چه کند کس؟ ۱۰- با توجه به معنای جمله، <u>املائی درست</u> را انتخاب کنید. - در دفع مکاید دشمن، تأخیر (صواب / ثواب) نبیند. - در (حذیض / حسیض) هم می‌توان عزیز بود. ۱۱- نقش <u>دستوری</u> ضمیر پیوسته در هر یک از موارد زیر چیست؟ - <u>حُسْنَت</u> به اتفاقِ ملاحظت جهان گرفت آری به اتفاق، جهان می‌توان گرفت - صبا بر آن سرِ زلفِ آر دلِ مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد - <u>گَرَت</u> هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سرِ رشته تا نگه دارد - ای صبح‌دم، بین که کجا می‌فرستم نزدیکِ آفتابِ وفا می‌فرستم ۱۲- در ابیات و عبارات زیر، <u>بخش حذف شده</u> و <u>نوع حذف</u> (قرینه لفظی یا معنایی) را مشخص کنید. - نیکو خو، بهتر هزار بار از نیکو رو - هر چه در سوی تو حسینی شد، دگر سو یزیدی ۱۳- در بیت زیر کدام <u>کاربرد دستوری</u> <u>گُهَن</u> به کار رفته است؟ آن را مشخص کنید. چون دادِ عادلان به جهان در بقا نکرد بیدادِ ظالمانِ شما نیز بگذرد	۷ نمره

۱۴- در ابیات و عبارات زیر آرایه‌های ادبی را مشخص کنید. (برای هر بیت حداقل دو آرایه)

- آبِ اجل که هست گلوگیرِ خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد

- خون تو شرف را سرخگون کرده است / شفق، آینه‌دار نجابت / و فلق، محرابی / که تو در آن نماز شهادت گزارده‌ای

۱۵- آرایه «حُسنِ تعلیل» را در هر یک از ابیات زیر توضیح دهید.

- بس که حرفِ حق کسی در دَهر نتواند شنید گیرد اول در اذان گفتن مؤذن گوش را

- هنگامِ سپیده‌دم خروسِ سحری دانی ز چه رو همی کند نوحه‌گری

یعنی که نمودند در آیینۀ صبح کز عمر شبی گذشت و تو بی‌خبری

۱۶- مشخص کنید در هر یک از ابیات زیر کدام واژه «مجاز» دارد و مجاز از چیست؟

- چو آشامیدم این پیمانه را پاک در افتادم ز مستی بر سرِ خاک

- سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حقِ صحبتِ مهر و وفا نگه دارد

۱۷- آرایه «حسِ آمیزی» را در ابیات زیر فقط مشخص کنید.

- لیک چنان خیره و خاموش ماند کز همه شیرین‌سخنی گوش ماند

- خندۀ تلخِ من از گریه غم‌انگیزتر است کارم از گریه گذشته است بدان می‌خندم

۱۸- در عبارات زیر، کنایه‌ها را معنا کنید.

- بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند:

- بر تیرِ جورتان ز تحمل سپر کنیم:

۱۹- در مصراع «ای تو رَمه سپرده به چوپانِ گُرگ‌طَبَع» از شعر بیداد ظالمان، استعاره‌ها مشخص کنید و بنویسید هر کدام

استعاره از چیست؟

۲۰- عبارت درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

- قالبِ شعری مثنوی معمولاً برای (داستان‌سرایی / توصیف طبیعت) به کار می‌رفته است.

	۲۱- نویسنده یا شاعر آثار زیر را نام ببرید. الف) سیاست نامه : ب) قابوس نامه: ۲۲- ادبیاتِ عرفانی در حوزه کدام نوع ادبی دسته‌بندی می‌شود؟ الف) تعلیمی ب) حماسی ج) پایداری د) غنایی	
۷ نمره	پ) قلمرو فکری معنا و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. ۲۳- در بُنِ این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری؟ ۲۴- او حزمِ زیادت داشت و بارها دست‌بُردِ زمانه جافی را دیده بود ۲۵- پیرانِ قبیله خویش را حُرمت دار، ولیکن به ایشان مولع مباش ۲۶- حدیثِ دوست نگویم مگر به حضرتِ دوست که آشنا سخنِ آشنا نگه دارد درک مطلب ۲۷- در بیت زیر مقصود شاعر از «باد» و «شمع‌ها» چیست؟ «بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد» ۲۸- با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «به زبان، دیگر مگو و به دل دیگر مدار، تا گندمنمای جو فروش نباشی و اندر همه کاری داد از خویشان بده، که هر که داد از خویشان بدهد، از داور مستغنی باشد.» - منظور از «گندمنمای جو فروش» چه کسانی است؟ - مفهوم «داد از خویشان بده» چیست؟ ۲۹- بیت زیر بیانگر کدام یک از باورهای گذشتگان است؟ «ای مُفتخر به طالعِ مسعودِ خویشان / تأثیرِ اخترانِ شما نیز بگذرد» ۳۰- در شعر کهن فارسی «صبا» یا «بادِ صبا» نمادِ چیست؟	

پرسش امتیازی

خب خب! خدا قوت رفیق...

راستش من اخیراً یه غزل از آقای فاضل نظری، شاعر معاصرِ کشورمون خوندم و خیلی کیف کردم!

گفتم تک‌خوری نکنم و برای شما هم این جا بذارمش؛ شما هم شاید حال کردید...

در ضمن به عنوان پرسش امتیازی، ویژگی‌های قالب شعری غزل رو در این شعر بررسی کن.

من و جامِ می و معشوق، اَلباقی اضافات است	اگر هستی که بسم‌الله، در تأخیر آفات است
مرا محتاجِ رَحْم این و آن کردی، مَلالی نیست	تو هم مُحتاج خواهی شد، جهان دارِ مُکافات است
ز من اِقرار با اجبار می‌گیرند، باور کن	شکایت‌های من از عشق ازین دست اعترافات است
میان خضر و موسی چون فراق افتاد، فهمیدم	که گاهی واقعیت با حقیقت در مُنافات است
اگر در اصل، دین حُبّ است و حُبّ در اصل دین، بی‌شک	به جز دلدادگی هر مذهبی، مُشتی خُرافات است

فاضل نظری

موفق باشید.